

Regressions- och tidsserieanalys

Föreläsning 10 - ARMA modeller och Enkel logistisk regression.

Mattias Villani 🧑

Statistiska institutionen
Stockholms universitet

Institutionen för datavetenskap
Linköpings universitet

mattiasvillani.com

[@matvil](https://twitter.com/matvil)

[mattiasvillani](https://github.com/mattiasvillani)

- ARMA modeller
- Regression för tidsserier
- Odds och logodds
- Enkel logistisk regression

Autokorrelationsfunktion - AR(1)

- AR(1) som populationsmodell:

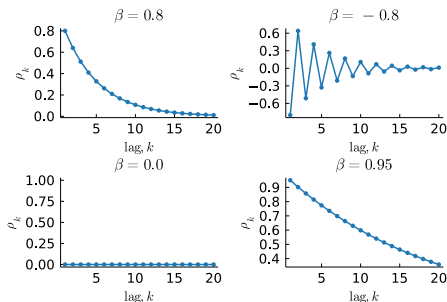
$$y_t = \alpha + \beta y_{t-1} + \varepsilon_t, \quad \varepsilon_t \sim N(0, \sigma_\varepsilon^2)$$

- Autokorrelationsfunktion (ACF)

$$\rho_k = \text{corr}(y_t, y_{t-k}), \text{ för } k = 1, 2, \dots$$

- ACF för AR(1)

$$\rho_k = \beta^k, \text{ för } k = 1, 2, \dots$$

Partiell autokorrelationsfunktion - AR(1)

■ AR(1)

$$y_t = \alpha + \beta y_{t-1} + \varepsilon_t, \quad \varepsilon_t \sim N(0, \sigma_\varepsilon^2)$$

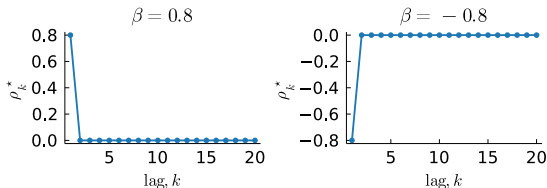
■ Partiell ACF (PACF) multipel regressions-variant av ACF

$$\rho_k^* = \text{corr}(y_t, y_{t-k} | y_{t-1}, \dots, y_{t-k-1}), \text{ för } k = 1, 2, \dots$$

■ för AR(1) i populationen:

$$\rho_1^* = \beta$$

$$\rho_k^* = 0, \text{ för } k = 2, 3, \dots$$

Partiell autokorrelationsfunktion - AR(2)

■ AR(2)

$$y_t = \alpha + \beta_1 y_{t-1} + \beta_2 y_{t-2} + \varepsilon_t, \quad \varepsilon_t \sim N(0, \sigma_\varepsilon^2)$$

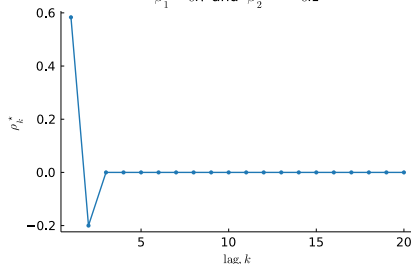
■ Partiell ACF för AR(2) i populationen:

$$\rho_1^* = \frac{\beta_1}{1 - \beta_2}$$

$$\rho_2^* = \beta_2$$

$$\rho_k^* = 0, \text{ för } k = 3, 4, \dots$$

$$\beta_1 = 0.7 \text{ and } \beta_2 = -0.2$$

ARMA modeller

- AR(1) modell beror på laggad tidsserie y_{t-1}

$$y_t = \alpha + \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

- MA(1) modell beror på laggad felterm ε_{t-1}

$$y_t = \alpha + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1}$$

- ACF för MA(1)

$$\rho_1 = \theta_1$$

$$\rho_k = 0, \text{ för } k = 2, 3, \dots$$

- Box-Jenkins identifiering av AR och MA ordning:

- ▶ ACF noll efter q laggar \iff MA(q) modell.
- ▶ PACF noll efter p laggar \iff AR(p) modell.

Kombinera AR och MA: ARMA modeller

- ARMA(1, 1) modell

$$y_t = \alpha + \phi_1 y_{t-1} + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1}$$

- ARMA(p, q) modell

$$y_t = \alpha + \phi_1 y_{t-1} + \dots + \phi_p y_{t-p} + \varepsilon_t + \theta_1 \varepsilon_{t-1} + \dots + \theta_p \varepsilon_{t-p}$$

- ARMA(p, q) modeller är svårare att välja från ACF och PACF. ARMA(p, q) har inte tydliga nollor i ACF och PACF.
- Ibland måste man analysera **skillnaden mellan två tidsperioder** för att få tidsserien **stationär**:

$$\Delta y_t = y_t - y_{t-1}$$

- Vi har **differentierat** tidsserien. Kan “diffa” flera gånger.
- En **ARIMA(p, d, q)** modell är en ARMA(p, q) modell för en tidsserie y_t som vi diffat d gånger.

Estimation av en ARMA(2,2) modell

```
> library(SUdatasets)
> arimafit = arima(swedinfl$KPIF, order = c(2,0,2))
> arimasumm = arima_coef_summary(arimafit)
```

Parameter estimates

```
-----
      Estimate Std. Error  z-ratio Pr(>|z|)    2.5 %  97.5 %
ar1    0.023018   0.043356   0.53091  0.59548 -0.06196 0.10800
ar2    0.836117   0.037591  22.24263  0.00000  0.76244 0.90979
ma1    0.898033   0.065537  13.70271  0.00000  0.76958 1.02648
ma2   -0.071553   0.060119  -1.19019  0.23397 -0.18939 0.04628
mean    1.437798   0.172772   8.32195  0.00000  1.09916 1.77643
```


Regression för tidsserier

■ Regression

$$y = \alpha + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon$$

där **feltermerna** ε antas bara **oberoende** från $N(0, \sigma_\varepsilon^2)$.

■ **Oberoende = korrelerade** för **normalfördelade** variabler.

■ Regressionen skattas med

$$y = a + b_1 x_1 + \dots + b_k x_k$$

och vi får residualer

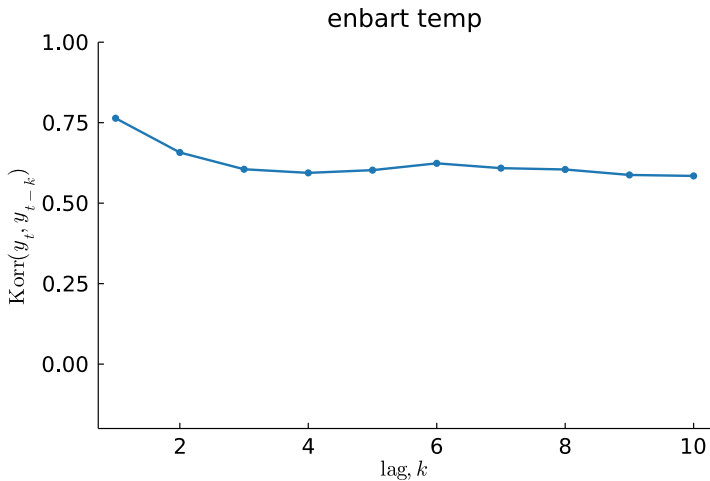
$$e_t = y_t - \hat{y}_t.$$

■ Vi kan undersöka om **residualerna är okorrelerade**.

■ Två metoder:

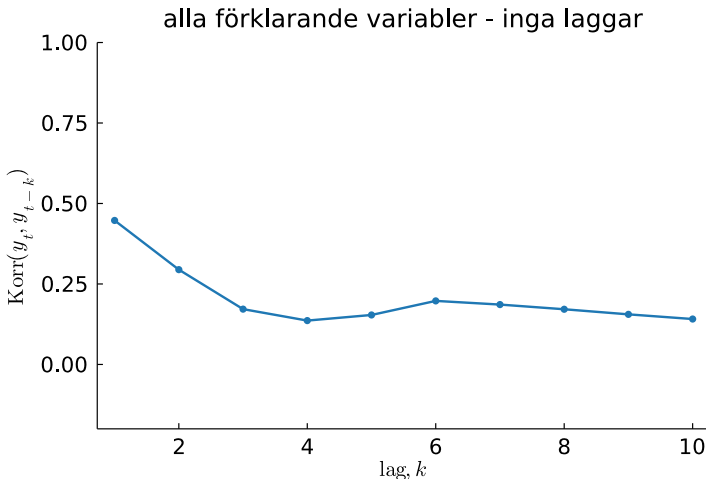
- ▶ Visuellt genom att **plotta autokorrelationsfunktionen** för e_t
- ▶ **Durbin-Watson test**

ACF residualer - temp

ACF residualer - alla variabler

- Regression med alla förklarande variabler:
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr.

Regression för tidsserier

■ Regressionsmodeller för tidsserier

$$y_t = \alpha + \beta_1 x_t + \varepsilon_t$$

får ofta korrelerade residualer. 🙄

■ Kombinera enkel regression och AR(1) 😊

$$y_t = \alpha + \beta_1 x_t + \beta_2 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

■ Kombinera multipel regression och AR(p) 😍

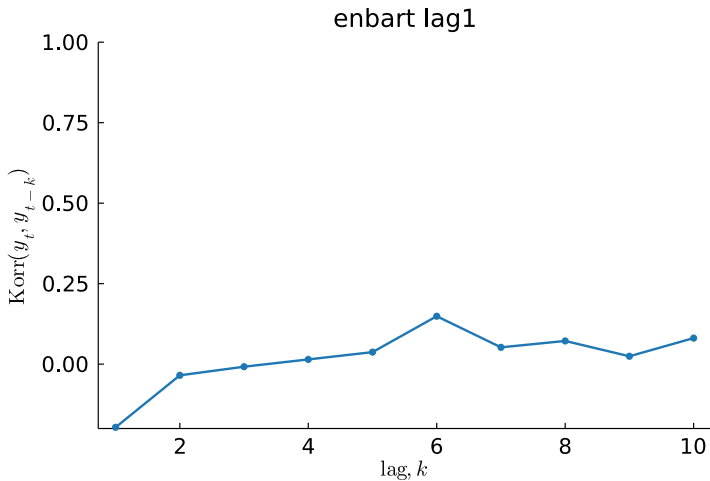
$$y_t = \alpha + \beta_1 x_t + \dots + \beta_k x_{kt} + \beta_{k+1} y_{t-1} + \dots + \beta_{k+p} y_{t-p} + \varepsilon_t$$

■ Cykeluthyrning:

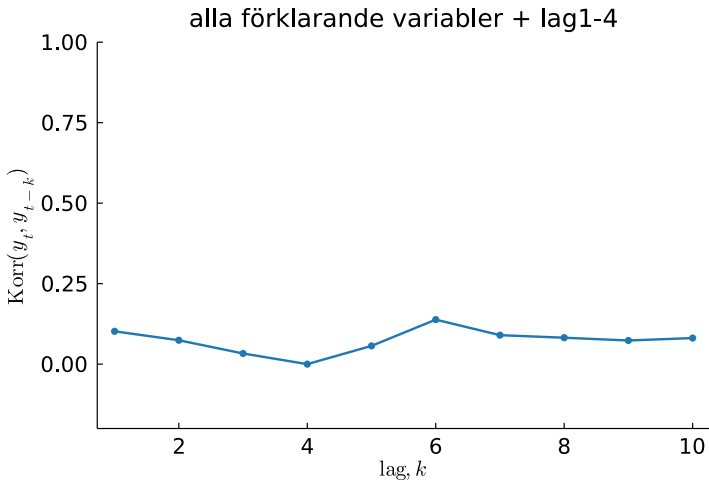
$$\text{AntalUthyr}_{\text{idag}} = a + b_1 \cdot \text{temp}_{\text{idag}} + b_2 \cdot \text{AntalUthyr}_{\text{igar}}$$

■ Standardfel och hypotestest måste korrigeras om laggar av y_t används som förklarande variabel.

ACF residualer - enbart lag 1

ACF residualer - alla variabler + lag 1-4

Durbin-Watson test

- Test för autokorrelation (i feltermen).

- Teststatistika

$$d = \frac{\sum_{t=2}^T (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^T e_t^2}$$

- Durbin-Watson **testar första autokorrelationen** (AJÅ)

$$d \approx 2(1 - r_1)$$

- Teststatistikan uppfyller

$$0 \leq d \leq 4$$

- Grova **kritiska gränser**:

d nära 2 \implies ej signifikant

$d < 1$ \implies signifikant positiv autokorrelation

$d > 1$ \implies signifikant negativ autokorrelation

- Durbin-Watson test kan inte användas när man har laggar av målvariabeln (y_{t-1} etc) som förklarande variabler.

Durbin-Watson test - cykeluthyrning

```
> library(car)
> lmfit = lm(nRides ~ temp , data = bike)
> durbinWatsonTest(lmfit)
lag Autocorrelation D-W Statistic p-value
1 0.7641582 0.4678707 0
Alternative hypothesis: rho != 0

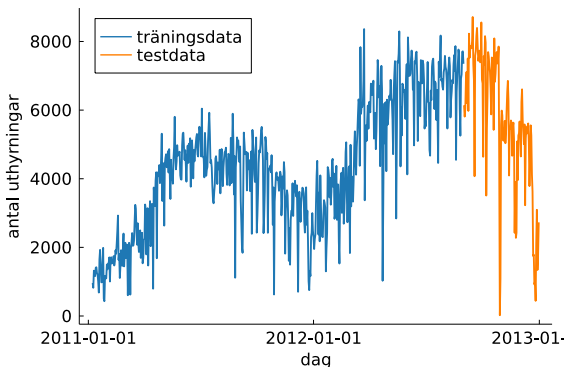
> lmfit = lm(nRides ~ temp + hum + windspeed + holiday + workingday + as.factor(season) + yr, data = bike)
> durbinWatsonTest(lmfit)
lag Autocorrelation D-W Statistic p-value
1 0.4472755 1.104221 0
Alternative hypothesis: rho != 0
```

Förklarande variabler	R^2	$r_1^{(\text{res})}$	d	p -värde
temp	0.385	0.764	0.471***	< 1e-93
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr	0.795	0.447	1.104***	< 1e-33

Cykeluthyrningar - utvärdera prognosförmåga

- **Träningsdata:** Jan 1, 2011 - Aug 31, 2012.
- **Testdata:** Sept 1, 2012 - Dec 31, 2012.
- **Prediktionsmått RMSE**

$$\text{RMSE}_{\text{test}} = \sqrt{\frac{1}{n_{\text{test}}} \sum_{t \in \text{Testdata}} (y_t - \hat{y}_t)^2}$$

Cykeluthyrningar

■ Träningsdata: Jan 1, 2011 - Aug 31, 2012.

■ Testdata: Sept 1, 2012 - Dec 31, 2012.

Förklarande variabler	R^2	RMSE _{test}
temp	0.385	2346.60
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr	0.795	1292.07
lag1	0.714	1274.32
lag1,lag2	0.730	1279.30
lag1-lag4	0.746	1267.84
lag1-lag6	0.764	1262.10
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr,lag1	0.825	1127.63
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr,lag1-lag4	0.827	1118.83
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr,lag1-lag6	0.830	1117.63
temp,hum,windspeed,holiday,workingday,säsong,yr,lag1-lag6,Lasso	NA	1118.34

Odds och logodds

- Låt $P(A)$ vara sannolikheten för en händelse A .

$$P(A) = \frac{\text{antal fall där } A \text{ inträffar}}{\text{antal möjliga fall}}$$

- Odds

$$\text{Odds}(A) = \frac{\text{antal fall där } A \text{ inträffar}}{\text{antal fall där } A \text{ inte inträffar}}$$

$$\text{Odds}(A) = \frac{P(A)}{1 - P(A)}$$

- Exempel: Sannolikheten att slå en 6:a med en vanlig tärning:
 - ▶ Sannolikhet $P(A) = 1/6$
 - ▶ Odds

$$\text{Odds}(A) = \frac{1/6}{5/6} = \frac{1}{5}$$

Oddset är 1 : 5 ("1mot 5").

Exponentialfunktioner

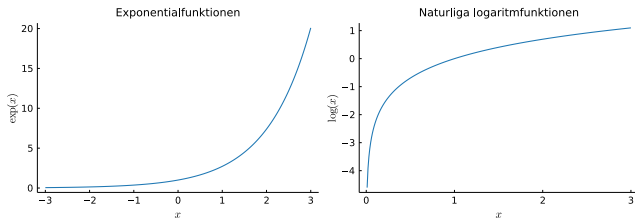
■ Exponentialfunktioner

$$\exp(x) = e^x$$

där $e \approx 2.71828$ är **Eulers tal** som **bas**, istället för basen 10.

■ **Naturliga logaritmen** $\ln(x)$ är inversa funktionen till $\exp(x)$.

$$\ln(e^x) = x$$

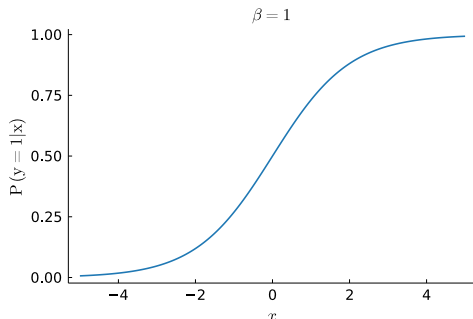

Logistisk regression - sannolikhet för $y = 1$

- Binär responsvariabel: $y = 0$ och $y = 1$.
- Logistisk regression

$$P(y = 1|x) = \frac{\exp(\beta_0 + \beta_1 x)}{1 + \exp(\beta_0 + \beta_1 x)}$$

$$P(y = 0|x) = 1 - P(y = 1|x) = \frac{1}{1 + \exp(\beta_0 + \beta_1 x)}$$

Logistisk regression - oddskvot

■ Logistisk regression

$$P(y = 1|x) = \frac{\exp(\beta_0 + \beta_1 x)}{1 + \exp(\beta_0 + \beta_1 x)}$$

$$P(y = 0|x) = \frac{1}{1 + \exp(\beta_0 + \beta_1 x)}$$

■ Odds

$$\text{Odds}(y = 1|x) = \frac{P(y = 1|x)}{P(y = 0|x)} = \exp(\beta_0 + \beta_1 x)$$

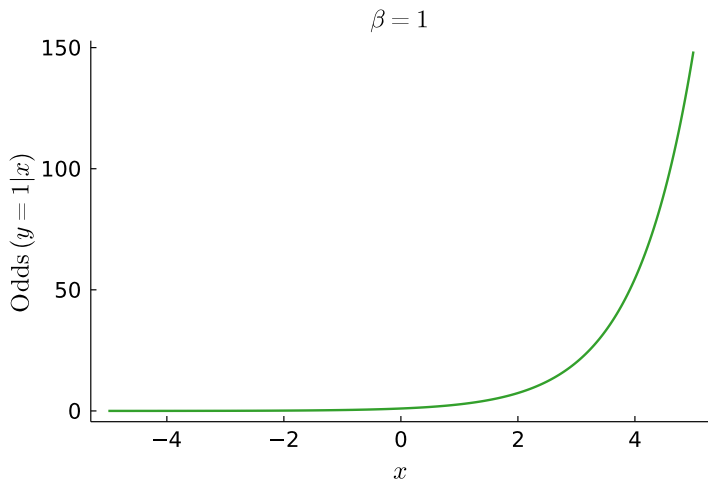
■ **Oddskvot** för att tolka β_1

$$\text{OR}(x) = \frac{\text{Odds}(y = 1|x + 1)}{\text{Odds}(y = 1|x)} = \exp(\beta_1)$$

■ Bevis:

$$\text{OR}(x) = \frac{\text{Odds}(y = 1|x + 1)}{\text{Odds}(y = 1|x)} = \frac{\exp(\beta_0 + \beta_1 x + \beta_1)}{\exp(\beta_0 + \beta_1 x)} = \frac{\exp(\beta_0 + \beta_1 x) \exp(\beta_1)}{\exp(\beta_0 + \beta_1 x)} = \exp(\beta_1)$$

Logistisk regression - oddskvot

Logistisk regression - log-odds

- Repetition: Logaritm med bas 10:

$$\log(10^a) = a$$

- **Naturlig logaritm** (bas $e \approx 2.7183$)

$$\ln(\exp(a)) = \ln e^a = a$$

- Logistisk regression

$$P(y = 1|x) = \frac{\exp(\beta_0 + \beta_1 x)}{1 + \exp(\beta_0 + \beta_1 x)}$$

- Odds

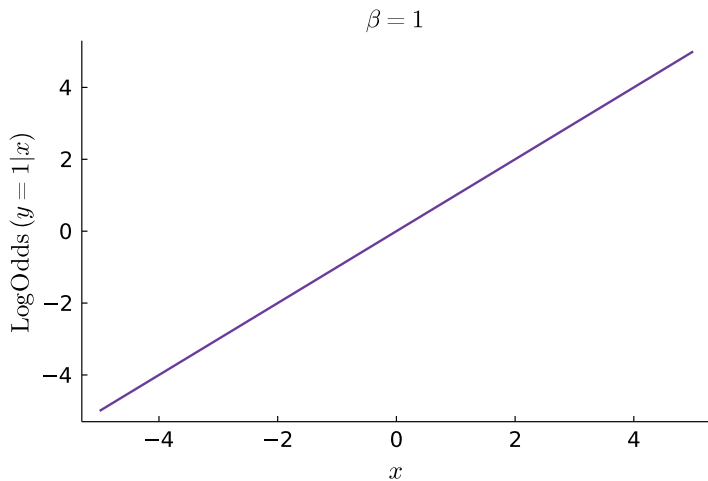
$$\text{Odds}(y = 1|x) = \exp(\beta_0 + \beta_1 x)$$

- **Log-odds**

$$\text{LogOdds}(y = 1|x) = \beta_0 + \beta_1 x$$

- Logistisk regression är en **linjär modell** för log-oddset.

Logistisk regression - logodds

Vilka överlevde Titanic? Enkel logistisk regression

- $n = 891$ personer på Titanic, varav 342 överlevande.
- Responsvariabel: $y = 1$ om överlevde, annars $y = 0$.
- Förklarande variabel: age

```
> library(regkurs)
> fit <- glm(survived ~ age, data = titanic, family = binomial)
> logisticregsummary(fit)
```

Parameter estimates

```
-----
                Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) -0.2091888   0.1594937 -1.3116 0.189662
age          -0.0087744   0.0049474 -1.7735 0.076139
```

Odds ratio estimates

```
-----
                Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept)   0.81124      1.1729 -1.3116 0.189662
age           0.99126      1.0050 -1.7735 0.076139
```

~ |

Vilka överlevde Titanic? Enkel logistisk regression

Parameter estimates

	Estimate
(Intercept)	-0.2091888
age	-0.0087744

Odds ratio estimates

	Estimate
(Intercept)	0.81124
age	0.99126

- Oddset för att överleva för en nyfödd ($\text{age}=0$) är $\exp(-0.2091888) = 0.81124$.
- Sannolikheten för att överleva för en nyfödd ($\text{age}=0$) är $0.81124 / (1 + 0.81124) = 0.4478927$.
- Oddset för att överleva för en 1-åring: $0.81124 \cdot 0.99126 = 0.8041498$
- ... vilket är en minskning med $(1 - 0.99126) \cdot 100 = 0.874\%$.
- Varje extra levnadsår minskar oddset med 0.874%.